

A LEGNAGYOBB NÉMET ASSZONY

Miert mesélek német asszonyról? Hiszen magyarok nyomát keressük a nagyvilágban. Eltévedtünk?

Ne aggódjatok, éber nyomkeresők, jó nyomon járunk. Ugyanis a legnagyobb német asszony – magyar! Nem más, mint Árpád-házi Szent Erzsébet. Mielőtt bárki elfogultsággal vádolna, hadd tegyem hozzá: nem én állítom ezt róla, hanem a német költőóriás, Johann Wolfgang Goethe.

De miért nevezte Goethe a legnagyobb német asszonynak, és miért emlegeti minden német forrás türingiaiának Szent Erzsébetet?

A németek azért vallják magukénak, mert fájdalmasan rövid, mindössze 24 évnyi életéből húszat német földön töltött. Mégsem kell bizonyítanunk, hogy magyar volt, hiszen a németeken kívül az egész keresztény világ

magyarországi Szent Erzsébetként ismeri (Elizabeth of Hungary, Isabel de Hungría).

A dolgunk inkább az, hogy megértsük nagyságát, és felvillantsuk, mekkora tisztelet övezte alakját szerte Európában.

Erzsébet II. András magyar király leánya, a későbbi IV. Béla király testvére volt. 1207-ben született Sárospatakon. Mindössze négyévesen eljegyezték az egyik német tartomány, Turingia grófjának fiával, és a kor kegyetlen szokása szerint leendő férje családjára bízták nevelését.

A kis magyar királyleány fényes kísérettel és mesés hozománnyal, több szekéren arannyal, drágasággal érkezett Wartburg várába, és alig 16 év múlva egy fagyos őszi éjjelen kifosztva, egy szál köpenyben menekült onnan három apró gyermekével.

Mi történhetett e másfél évtized alatt?

A kezdet biztató volt. Apósa udvarában gondos irodalmi, zenei, vallásos nevelést kapott. Nála jóval idősebb, beteges vőlegényének halála miatt végül annak öccse, Lajos vette el feleségül, akihez már kiskorától gyermeki barátság, később mély hitvesi szeretet

fűzte. Ám boldog házasságuk csupán hat évig tartott. Harmadik gyermeküket várta Erzsébet, amikor férje, aki akkor már IV. Lajos néven Turingia tartománygrófja volt, II. Frigyes német-római császár oldalán részt vett a keresztes háborúban, és elesett.

Erzsébet szíve összetört, de hite, akarata, bátorsága nem. A lelki nagyságot vé-

reben, otthonról hozta. Német környezetében férje volt az egyetlen, aki fel tudott nőni hozzá. Az ő védelme nélkül Erzsébet hátralevő élete valóságos kálvária lett.

Császárné lehetett volna, de nem fogadta el II. Frigyes házassági ajánlatát, haláláig gyászolta férjét. Bár édesapja követeiket küldött érte, gyermekei jövője miatt nem tért haza a magyar királyi udvar biztonságába. Ugyanezért nem volt hajlandó arra, hogy két sógora, Henrik és Konrád javára lemondjon kiskorú fia tartománygrófi jogáról.

Anyósa és sógorai kezdettől ellenségesek voltak vele. Buzgó vallásosságát örültségnek, jótékonyságát pazarlásnak tekintették. Legendája sok-sok történetet őriz arról, hogy már gyermekként ajándékokat osztogatott szolgálóinak, a játékot abba-

Szent Erzsébet mozaikképe a bécsi császári jubileumi templomban

hagyva gyakran a kápolnába szaladt, hogy Jézussal lehessen.

Felnőve maga lett a megtestesült krisztusi jószág és feltétlen szeretet. Több száz szegényt etetett, ruházott rendszeresen, miközben ő maga egyszerű köntösben járt, a szolgákkal együtt dolgozott, étkezett. Ínséges időkben a vár szinte teljes élelmiszer-tartalékát szétosztotta az éhezőknek. A rózsacsoda oly ismert, hogy Erzsébetet a legtöbb festmény és szobor ölében rózsákkal ábrázolja.

A kassai Szent Erzsébet székesegyház szárnyasoltárának egyik jelenete

születéséért hálából 28 ágyas kórházat alapított, ahol maga is segített a betegápolásban.

Harmadik gyermekét röviddel férje halála után hozta világra. Mivel sógorai megfosztották birtokai jövedelmétől, sőt saját vagyona kezelésének jogától is, elmeneült Wartburg várából. Marburgban fonásból tartotta fenn magát, gyermekeit megmaradt ékszereiből neveltette.

24 évesen tért meg Teremtőjéhez. Alakját már életében az irgalmasság, a

Írjátok le röviden a rózsacsoda történetét.

A híres spanyol festő, Murillo azt örökíti meg, amint egy beteg gyermek haját mossa.

A kassai dóm oltárán 12 kép mesél kegyességéről: beteget fürdet, vagy épp férje ágyában ápol egy leprást. A felháborodott családtagok azonban megszégyenülnek, mert a fertőző beteg helyett a keresztre feszített Jézust „látják” az ágyban.

Alamizsnát mások is osztanak néha, de Erzsébet folyamatosan és céltudatosan segített: nemcsak ételt, szerszámot és munkát is adott a rászorulóknak. Amikor férje hadba vonult, maga kormányozta a tartományt: bölcsen, igazságosan. Első gyermeke születésekor menedékhelyet építtetett árvák részére, második gyermeke

jóság csodái ragyogtak körül. Marburgi sírjánál tovább folytatódtak a csodák. Négy és fél évvel halála után, 1235-ben szentté avatták.

Ő az édesanyák védőszentje, és természetesen Tübingiaé is. Templomok százai épültek a tiszteletére, zeneművek, festmények, szobrok, irodalmi alkotások örökítik meg alakját, falvak, utcák, kórházak őrzik nevét. Bárhová utaztok a világban, minden ferences templomban rátok mosolyog.

Nem túloznak a festők: szép volt. Hosszú, szőke hajfonata arannyal koronázta finom vonásait. De igazi koronája fényből van.

Igazi hazája és neve pedig nem Tübingia, ahol megalázták, halálba kergették, hanem Magyarország, ahol született, ahonnan tisztaságát, jóságát, emelkedett lelkületét hozta.

Zsigmond Emese

**Év végén!
3 díjat!
sorsolunk ki**

Küldjétek be egyénileg vagy az osztály nevében közösen a megfejtést. Aki egyetlen hónapot sem hagy ki, hanem októbertől áprilisig Kószabózza minden kérdésére válaszol, és idejében (a következő hónap 15-éig) be is küldi, részt vesz a sorsoláson. A három szerencsés nyertes ezt a csodás könyvet kapja ajándékba. Vágjatok bele! A játék, a tudásszerzés – és a nyereség kedvéért!

